

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 2 февруари 2024 г.
(OR. en)

6124/24

Междуетноституционално досие:
2020/0103(COD)

ECOFIN 122
UEM 27
CADREFIN 24
CODEC 271

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 29 януари 2024 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2024) 40 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
Инструмент за техническа подкрепа годишен доклад за 2021 г. и
годишен доклад за 2022 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 40 final.

Приложение: COM(2024) 40 final

Брюксел, 29.1.2024 г.
COM(2024) 40 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Инструмент за техническа подкрепа
годишен доклад за 2021 г. и годишен доклад за 2022 г.**

{SWD(2024) 17 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Инструмент за техническа подкрепа годишен доклад за 2021 г. и годишен доклад за 2022 г.

Инструментът за техническа подкрепа¹ (ИТП) е програмата на ЕС, която от 2021 г. насам предоставя индивидуализиран технически експертен опит на държавите — членки на ЕС, за разработването и провеждането на реформи. Общата му цел е да насърчава икономическото, социалното и териториалното сближаване в ЕС, като подпомага държавите членки при провеждането на необходимите реформи за постигане на икономическо и социално възстановяване, устойчивост и възходяща икономическа и социална конвергенция. ИТП се опира на успеха на своя предшественик — Програмата за подкрепа на структурните реформи (ППСР) за периода 2017—2020 г.², и разполага със значително по-голям бюджет.

Управляван от ГД „Подкрепа на структурните реформи“ на Европейската комисия, ИТП е достъпен за всяка държава членка, която е изправена пред предизвикателства в процеса на разработване и провеждане на реформи. Това включва реформи, чиято цел е преодоляване на предизвикателствата, установени в процеса на координиране на икономическите политики в рамките на европейския семестър, приоритетите на ЕС или реформите, предприети по **собствена инициатива от дадена държава членка**. Бюджетът за ИТП **не предвижда предварително разпределение на средства по държави членки или по области на политиката**.

ИТП предоставя техническа подкрепа на държавите членки в **широк кръг области на политиката**. Това включва управлението на публичните финанси и активи, институционалната и административната реформа, бизнес средата, финансовия сектор, пазарите на стоки, услуги и труд, образование и обучение, устойчивото развитие, здравеопазването и социалното благосъстояние. Той е насочен към действия, които допринасят за екологичния и цифровия преход. Освен това ИТП може да подпомогне работата по изготвянето и изпълнението на националните **планове за възстановяване и устойчивост**³ (ПВУ).

ИТП не изисква съфинансиране от страна на държавите членки. Общият му бюджет в рамките на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. възлиза на **864,4 милиона евро (фигура 1)**. Освен това държавите членки могат да поискат и са

¹ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа, ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1—16 ([„Регламент за ИТП“](#)).

² Регламент (ЕС) 2017/825 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за създаването на Програмата за подкрепа на структурните реформи за периода 2017—2020 г. и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 1305/2013, ОВ L 129, 19.5.2017 г., стр. 1—16 ([„Регламент за ППСР“](#)).

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17—75 ([„Регламент за МВУ“](#), член 7, параграф 2).

поискали допълнителна техническа подкрепа чрез пряко участие⁴ или като част от плановете си за възстановяване и устойчивост.

2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
116,4	118,7	121,1	123,5	126,0	128,5	130,4	864,4

Фигура 1 — Бюджетно програмиране на ИТП за периода 2021—2027 г. (милиона евро)

Интелигентните, устойчивите и социално отговорните реформи спомагат за укрепване на устойчивостта на икономиките и обществата на държавите членки. ИТП предлага на органите бенефициери в държавите членки уникална услуга, основана на проекти, за да им помогне да се справят с предизвикателствата на реформите. Подкрепата може да бъде например под формата на стратегически и правни консултации, проучвания, обучение и посещения на експерти, като всеки проект съчетава повече от една форма на подкрепа. Тя може да се използва на всеки етап от процеса на реформа — от подготовката и разработването до разгръщането и провеждането. Следователно ИТП **укрепва институционалния и административния капацитет** на държавите — членки на ЕС. Той е **индивидуализиран** и внася във всеки проект **уникална комбинация от експертен опит**, предоставян от вътрешни експерти на Европейската комисия, експерти от държавните администрации на държавите — членки на ЕС (например чрез [TAIEX](#), Програмата за техническа помощ и обмен на информация на Европейската комисия⁵), международни организации или частния сектор. Когато е необходим външен експертен опит от частния сектор, Комисията наема външни експерти чрез пряко или непряко управление⁶. Персоналът на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ е напълно ангажиран в целия процес на изпълнение на всеки проект.

Като предоставя подкрепа по места за преодоляване на предизвикателствата, свързани с реформите, и за стимулиране на устойчив и приобщаващ растеж, ИТП подпомага държавите членки да се възстановят от социалните и икономическите последици от пандемията от COVID-19, да се справят с въздействието на агресията на Русия срещу Украйна и да подобрят качеството на обществените услуги.

ИТП е **свързан с търсенето финансов инструмент**, който е организиран в **годишни цикли**. Целта е да се подкрепят исканията с най-високо качество, подадени от държавите членки за изпълнение на приоритетите на равнище ЕС и на национално равнище. В рамките на ИТП се организират общи покани за представяне на искания, като крайният срок за подаване е 31 октомври.

Комисията може също така да организира допълнителни **специални покани** за представяне на искания, ако и когато това е необходимо, за да отговори на възникващи конкретни потребности на държавите членки, и да ги подкрепи със **специални мерки** в случай на спешни нужди. Специални покани за представяне на искания бяха организирани както през 2021 г., така и през 2022 г.

⁴ Регламент за [ИТП](#), член 7.

⁵ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/taiex_bg

⁶ Списъкът на организациите, администриращи средства от ЕС при непряко управление в рамките на инструмента за техническа подкрепа, е публикуван на [уебсайта на инструмента за техническа подкрепа](#).

Цикъл на ИТП за 2021 г.

2021 г. беше първата година на прилагане на Инструмента за техническа подкрепа. Въз основа на опита и успеха на Програмата за подкрепа на структурните реформи ГД „Подкрепа на структурните реформи“ успешно **повиши осведомеността** за ИТП сред потенциалните органи бенефициери от **27-те държави членки** и по този начин предизвика силен интерес още от самото начало.

През 2021 г. (фигура 2) държавите членки подадоха искания за техническа подкрепа в отговор на три покани за представяне на искания:

- обща покана за представяне на искания в рамките на ИТП за 2021 г.;
- конкретна покана за обучение по практики за екологосъобразно бюджетиране;
- специална покана за подкрепа на държавите — членки на ЕС, при изготвянето на плановете им за устойчивост и възстановяване.

През септември 2021 г. Гърция подаде допълнително искане за подкрепа по механизма за специалните мерки, за да получи спешната помощ след пожарите, необходима за възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите в опожарените райони на остров Евия.

	Брой подадени искания	Брой избрани искания	Бюджет, предназначен за избраните искания, в милиони евро
Обща покана за представяне на искания	706	232	104,3
Обучение по практики за екологосъобразно бюджетиране ⁷	18	18	0,45
Специална покана за подкрепа във връзка с ПВУ	38	26	10,49
Специални мерки	1	1	0,18
ОБЩО по ИТП през 2021 г.	763	277	115,42

Фигура 2 — Обзорна таблица относно ИТП за 2021 г.

232-те искания, избрани в рамките на общата покана по ИТП за 2021 г., обхванаха ключови приоритети на ЕС, в това число⁸:

- 125 искания, свързани с изготвянето или изпълнението на националните планове за възстановяване и устойчивост;
- 102 искания, свързани с цифровия преход;
- 68 искания, свързани с Европейския зелен пакт;
- 16 искания, свързани с равнопоставеността: подкрепа за жените, хората с увреждания, ромската общност, мигрантите, възрастните хора и за общността на ЛГБТИК+.

В 27-те плана за сътрудничество и подкрепа, сключени с държавите членки през 2021 г., се описват обхванатите области на политиката и обхватът на мерките за подкрепа, които трябва да бъдат изпълнени, както и примерните срокове и прогнозните бюджети.

277-те искания, избрани по ИТП през 2021 г. в рамките на четирите различни покани за представяне на искания, бяха реорганизираны в 263 проекта, тъй като в няколко случая

⁷ Още пет държави членки се присъединиха към схемата за обучение през 2022 г.

⁸ Едно-единствено искане за техническа подкрепа може да даде принос по няколко приоритета на ЕС.

няколко искания бяха обединени в един проект, за да се постигнат икономии от мащаба при изпълнението и да се насърчат полезните взаимодействия на местно равнище. От тези 263 проекта два бяха в отговор на нуждите на няколко държави едновременно, с което се проправи път за разработването на многонационален подход през следващите години.

Към края на октомври 2023 г. 151 проекта по ИТП за 2021 г. са приключени, 5 проекта са отменени, а 107 проекта все още се изпълняват. Пример за важен проект по ИТП за 2021 г. е [Прилагане на практики за екологосъобразно бюджетиране сред държавите — членки на ЕС](#). Повече примери и подробности са предоставени в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

Цикъл на ИТП за 2022 г.

Въз основа на натрупания опит и информационната дейност, извършена по време на кръга на ИТП за 2021 г., през втората година от прилагането на инструмента за техническа подкрепа ГД „Подкрепа на структурните реформи“ успя да **повиши допълнително осведомеността** относно програмата сред потенциалните органи бенефициери от 27-те държави членки, като подчерта факта, че качеството на исканията за техническа подкрепа е определящ фактор при избора.

Началото на цикъла на ИТП за 2022 г. беше поставено по време на първата [годишна конференция за ИТП](#), която се проведе на 30 юни и 1 юли 2021 г. На нея започна обсъждането с държавите членки на потенциални искания, които да бъдат подадени през цикъла за 2022 г., и бяха внесени две основни промени: многонационални проекти, насочени към справяне с общи проблеми, пред които са изправени много държави членки, и повишаване на добавената стойност за ЕС на инструмента, както и „водещи“ проекти за подкрепа на реформи, които са широко необходими в държавите членки и са в съответствие с приоритетите на ЕС.

Водещите проекти улесняват исканията на държавите членки чрез предоставяне на частично разработени инициативи за подкрепа, които да бъдат доразвити и съобразени с нуждите на държавите членки. ГД „Подкрепа на структурните реформи“ предложи 12 водещи проекта по теми, избрани след задълбочена консултация с генералните дирекции по политиките на Комисията и националните координиращи органи във всички държави членки, за да се гарантират съответствието с националните приоритети и ангажиментът на националните органи. От 12-те предложения за [водещи проекти за техническа подкрепа в рамките на ИТП за 2022 г.](#) 5 са насочени към зеления преход и 3 към цифровия преход.

През 2022 г. (фигура 3) държавите членки подадоха искания за техническа подкрепа в отговор на две покани за представяне на искания:

- общата покана за представяне на искания по ИТП за 2022 г.;
- специална покана за представяне на искания за подкрепа на държавите — членки на ЕС, при справяне с последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна, по-специално при приемането на бежанци от Украйна и постепенното премахване на зависимостта от изкопаеми горива от Русия.

Освен това

- Хърватия подаде 4 искания съгласно член 7 от Регламента за ИТП, който позволява на държавите членки да поискат допълнителна подкрепа по ИТП за своя сметка;

- 5 държави членки подадоха искания съгласно член 7.2 от Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост, който позволява на държавите членки да предложат включване в своите планове за възстановяване и устойчивост (като прогнозни разходи) на плащания за допълнителна техническа подкрепа от ИТП.

	Брой подадени искания	Брой избрани искания	Бюджет, предназначен за избраните искания, в милиони евро
Обща покана	512	211	102,40
Специална покана за искания по отношение на Украйна	32	28	9,28
ОБЩО по ИТП през 2022 г.	544	239	111,68
Член 7 от ИТП	4	3	2,76
Член 7.2 от МВУ	5	5	3,87

Фигура 33 — Обзорна таблица относно ИТП за 2022 г.

Исканията, избрани в рамките на общата покана за ИТП за 2022 г., обхващаха ключови приоритети на ЕС, включително⁹:

- 103 искания, свързани с изпълнението на националните планове за възстановяване и устойчивост;
- 95 искания, свързани с цифровия преход;
- 63 искания, свързани с Европейския зелен пакт;
- 24 искания, свързани с равнопоставеността: подкрепа за жените, хората с увреждания, ромската общност, мигрантите, възрастните хора и за общността на ЛГБТИК+.

239-те искания, избрани за подкрепа по ИТП през 2022 г. в рамките на двете различни покани, се превърнаха в 185 проекта. На свой ред те доведоха до 270 реформи поради рязкото увеличение на броя на многонационалните проекти в отговор на нуждите на няколко държави едновременно. В случай на многонационални проекти всеки специфичен за държавата компонент на проекта е свързан с реформа. По дефиниция един многонационален проект се състои от няколко специфични за всяка държава реформи. При самостоятелните проекти всеки проект съответства на една реформа.

185-те проекта по ИТП за 2022 г. са разпределени по следния начин: 164 самостоятелни проекта за отделни държави членки и 21 многонационални проекта, включващи 106 специфични за всяка държава реформи.

Както е посочено във втория годишен доклад за изпълнението на МВУ¹⁰,

- 23 държави членки са получили или понастоящем получават обща подкрепа във връзка с междусекторните аспекти на изпълнението на ПВУ, включително подкрепа за преразглеждане на плановете, а всичките 27 държави членки получават специфична за политиките подкрепа, свързана с изпълнението на мерките по МВУ.

⁹ Едно-единствено искане за техническа подкрепа може да даде принос по няколко приоритета на ЕС.

¹⁰ https://commission.europa.eu/publications/recovery-and-resilience-facility-annual-report-2023_bg

- Понастоящем осем държави членки участват в многонационален проект с подкрепата на ИТП за изграждане на капацитет за ефективно информирание относно ползите от МВУ.
- 17 държави членки са получили или получават подкрепа по плана „REPowerEU“. Някои от тези мерки имат и цифрово измерение (например цифровизация на енергетиката).

Към края на октомври 2023 г. два проекта по ИТП за 2022 г. са приключени, а 183 проекта са в процес на изпълнение. Значимите проекти по ИТП за 2022 г. включват многонационалния проект за [интегриране на принципа на равенството между половете в общественения ред и бюджетните процеси](#); подкрепа за Румъния за [ускоряване на достъпа до основни услуги за разселените украинци](#) и [Академията на ЕС в областта на надзора на цифровите финансови услуги](#). Повече примери и подробности са представени в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

Изпълнение на проектите

Управлението на инструмента за техническа подкрепа предполага постоянното участие на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ — от етапа на разработване на проекта до неговото изпълнение.

ГД „Подкрепа на структурните реформи“ участва активно още в ранните етапи на идентифицирането на проектите, като осъществява тясна комуникация с националните органи, поддържа постоянни контакти между координаторите за държавите от ГД „Подкрепа на структурните реформи“ и съответните координиращи органи и провежда срещи между висшето ръководство на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ и националните органи на всяка държава членка в съответната столица.

След подбора на исканията и след определяне на режима на изпълнение, служителите по политиките в ГД „Подкрепа на структурните реформи“ редовно осъществяват връзка с националните органи, за да конкретизират желаните резултати от проекта и да формулират съответните дейности и работни планове. Те винаги са членове на екипите по конкретни проекти, заедно с (всички) избрани доставчици, и си сътрудничат във ежедневното управление на проекта. Освен това те улесняват ефективната комуникация между (всички) доставчици и националните органи, като насърчават постигането на общо разбиране, за да се гарантира успехът на проекта.

ГД „Подкрепа на структурните реформи“ координира работата си с други служби на Комисията чрез постоянна мрежа от представители на други генерални дирекции. Целта е да се гарантира, че техническата подкрепа, предоставяна по ИТП, е в съответствие с политиките на ЕС, не дублира други действия на ЕС и отключва полезни взаимодействия с други програми на ЕС. Това сътрудничество с други служби на Комисията дава възможност също така да се улесни достъпът до техническия експертен опит, с който разполага Комисията или който лесно може да бъде мобилизиран от други програми на ЕС.

Член на персонала на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ по подразбиране е член и на управителния комитет по всеки проект, заедно с служителите на ръководни длъжности от националните органи. Неговата роля е да гарантира, че проектът продължава да бъде в съответствие с националните и европейските приоритети и че се адаптира към променящия се контекст, ако е необходимо, с за да допринася към националната програма за реформи.

Оценка

Оценката на програмата и проектите по инструмента за техническа подкрепа се основава на данни от постигнатите резултати за държавите членки и гражданите по места. ГД „Подкрепа на структурните реформи“ извършва оценка на подкрепата, която предоставя на държавите членки както на равнище програма, така и на равнище проекти.

В съответствие с насоките на Комисията за по-добро законотворчество инструментът за техническа подкрепа подлежи на междинна (до февруари 2025 г.) и последваща оценка (до декември 2030 г.)¹¹ всяка от които е подкрепена от проучване, проведено от независима трета страна. Очаква се междинната оценка на ИТП да изиграе важна роля при формирането на следващото поколение на тази програма.

В допълнение към оценката, която се извършва на равнище програма, ГД „Подкрепа на структурните реформи“ е въвела двуетапна процедура за оценка на проектите за техническа подкрепа по ИТП. Първата стъпка се извършва малко след приключването на проекта, за да се оцени дали основните заинтересовани страни, участващи в проекта, са доволни от структурата и изпълнението на проекта. Целта на втората стъпка е да се оцени доколко проектът е постигнал очакваните резултати и се извършва най-малко една година след приключването на проекта.

Въпреки че продължителността на проектите може да варира, средно са необходими 24 месеца за завършване на проект по ИТП. Тъй като първите проекти по ИТП за 2021 г. започнаха в средата на 2021 г., към датата на публикуване на настоящия доклад приключени от повече от няколко месеца са само няколко проекта. Първите налични отговори на въпросниците за оценка сочат, че ИТП се оценява положително. По-специално националните органи оценяват положително факта, че са активно ангажирани на етапа на идентифициране на проектите и по време на тяхното изпълнение. Националните органи също така оценяват положително активната роля на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ при осъществяване на преки контакти с тях и с доставчиците на техническа подкрепа.

Комуникация

Инструментът за техническа подкрепа работи съвместно с държавните администрации в подкрепа на разработването и провеждането на реформите им в полза на техните граждани и предприятия. За да гарантира **видимост на предоставеното от ЕС финансиране**, ГД „Подкрепа на структурните реформи“ популяризира инструмента за техническа подкрепа, проектите по ИТП и резултатите от тях по специални канали и предоставя **целенасочена информация на различни аудитории**, включително на медиите и обществеността.

В този контекст ГД „Подкрепа на структурните реформи“ включи успешно пресконференция за ИТП и годишна конференция за ИТП в годишния цикъл на програмата. Освен това дейностите и резултатите във връзка с инструмента за техническа подкрепа и проектите по него са обстойно отразени на [уебсайта относно подкрепата за реформи](#), където се предоставя подробна информация [по области на политиката](#) и по [държави](#). На уебсайта намира и [единственото онлайн публичен регистър](#) на окончателните резултати от проектите по ИТП. ГД „Подкрепа на структурните реформи“

¹¹ Регламент за [ИТП](#), член 16.

използва социалните медии, за да споделя информация за ИТП чрез своя профил [@EU_reforms](#) в Twitter/X.

Заклучение

През първите две години от прилагането си ИТП предостави техническа подкрепа за разработването и провеждането на реформи във всички държави членки. Броят на получените искания неизменно превишаваше броя на исканията, които можеше да бъдат обхванати от програмата, което свидетелства за интереса на националните органи към възможностите, предлагани в рамките на този инструмент.

Нарастващият брой многонационални проекти през двете години е показател за капацитета на програмата за ИТП да осигури допълнителна добавена стойност за ЕС и да улесни обмена на добри практики и възможности за взаимно обучение между държавните администрации.

ГД „Подкрепа на структурните реформи“ засили комуникацията си относно дейностите в рамките на ИТП, за да подобри отчетността на инструмента и да запознае националните органи с възможностите, които ИТП предоставя. Целта на тази комуникация беше да разшири разбирането на националните органи за възможностите, които се предоставят в рамките на ИТП, и да им позволи да разработват проекти, за да използват оптимално инструмента за задоволяване на специфичните си нужди.

Най-важното е, че служителите на ГД „Подкрепа на структурните реформи“ положили съгласувани усилия на всички равнища, за да подкрепят държавите членки по време на етапа на изпълнение, за да се гарантира, че проектите са успешни и че резултатите от тях продължават да съответстват на целите на държавите членки. ГД „Подкрепа на структурните реформи“ си сътрудничи с националните органи и отвъд изпълнението на конкретни проекти — които завършват с постигането и предоставянето на резултати — и може да ги подпомогне в предприемането на последващи действия във връзка с резултатите, за да осъществят своите програми за реформи.

Като се има предвид, че изпълнението на първия цикъл на инструмента за техническа подкрепа започна през 2021 г., все още е твърде рано да се прави оценка на постиженията на проекта по места. Все пак обратната връзка, получена от органите бенефициери на равнище проект и от координиращите органи на равнище държава, показва, че като цяло държавите членки оценяват положително подкрепата, предоставена в рамките на ИТП, и най-вече активната роля, която могат да играят при разработването и изпълнението на проекти, както и ефективната комуникация от страна на ГД „Подкрепа на структурните реформи“.